Rozdział 1.
Wprowadzenie

1. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok dla gminy Gąsawa zwany dalej programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

2. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożycia alkoholu, działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczenie dostępności do alkoholu, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu.

3. Program zawiera równocześnie zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Rozdział 2.
Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Gąsawa

1. Ważnym elementem opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest rozeznanie potrzeb w zakresie powyższej problematyki w gminie.

2. Gmina Gąsawa obejmuje obszar 13 570 ha zamieszkały przez 5 113 mieszkańców, w tym 1 004 to osoby nieletnie.

3. Na terenie gminy funkcjonują:

1) Szkoła Podstawowa im. Wandy Dobaczewskiej w Gąsawie, do której w roku szkolnym 2022/2023 uczęszcza 317 uczniów, w tym: 15 do oddziału przedszkolnego, 302 do szkoły podstawowej.
2) Szkoła Podstawowa im. admirała floty Józefa Unruga w Laskach Wielkich, do której w roku szkolnym 2022/2023 uczęszcza 91 uczniów, w tym: 62 do szkoły podstawowej i 29 do oddziału przedszkolnego;
3) Przedszkole Samorządowe w Gąsawie, do którego w roku szkolnym 2022/2023 uczęszcza 114 dzieci;
4) Zespół Szkół Niepublicznych w Gąsawie, do którego w roku szkolnym 2022/2023 uczęszcza 395 uczniów.

4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Beata Szczęsna w Gąsawie, zapewniający opiekę zdrowotną na terenie gminy.

5. Działalność kulturalna prowadzona jest głównie w Gminnym Ośrodku Kultury, Gminnym Centrum Kultury „Stodoła” w Gąsawie wraz ze świetlicami wiejskimi oraz Gminną Biblioteką Publiczną w Gąsawie z filią w Laskach Wielkich.

6. Problemy społeczne w gminie Gąsawa rozwiązuje przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gąsawie przy współpracy z instytucjami, stowarzyszeniami, szkołami, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie oraz Sądem Rejonowym w Żninie.

7. W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 30 listopada 2022 r. z pomocy społecznej skorzystało 17 rodzin (25 osób) z problemem alkoholowym. Z pomocy obejmującej dożywianie skorzystało 129 osób, w tym 70 dzieci do ukończenia szkoły ponadpodstawowej.

8. Jak wynika z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Żninie w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 30 listopada 2022 r. odnotowano wykroczenia popełnione w stanie po użyciu alkoholu:

1) nietrzeźwi kierujący ogółem - 9;

2) liczba wykroczeń:

- zakłócanie porządku publicznego - 2 (wnioski o ukaranie do sądu), 4 (mandaty karne kredytowane),

- nieobyczajne zachowanie w miejscu publicznym – 10 (wniosków o ukaranie do sądu), 7 (mandatów karnych kredytowanych),

- spożywanie alkoholu w miejscu niedozwolonym – 4 (wnioski o ukaranie do sądu), 4 (mandaty karne kredytowane),

- inne wykroczenia po użyciu alkoholu – 7 (mandatów karnych kredytowanych),

3) funkcjonariusze policji na dzień 30 listopada 2022 r. sporządzili 9 "Niebieskich Kart".

9. Na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie, na koniec listopada 2022 r. z terenu gminy Gąsawa zarejestrowane były 174 osoby bezrobotnych, w tym 115 kobiet. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych mają 33 osoby, w tym 20 kobiet.

10. W Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i współuzależnionych udzielono 120 porad osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz udzielono wsparcia osobom z problemami wychowawczymi i emocjonalnymi, a także wsparto osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Zrealizowane porady obejmowały:

- motywowanie do leczenia uzależnienia – 25 porad,

- badania specjalistyczne na komisję, sąd – 4 porady,

- współuzależnienie – 28 porad,

- wsparcie przemocy – 51 porad,

- inne – 12 porad,

Spośród wszystkich udzielonych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym, 10 porad odbyło się w formie konsultacji telefonicznych, a 90 porad to wizyty domowe.

11. Na terenie gminy Gąsawa na dzień 30 listopada 2022 r. zarejestrowano 24 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 12 punktów sprzedaży detalicznej i 12 punktów sprzedaży gastronomicznej.

Rozdział 3.
Podstawowe cele i strategie działania na szczeblu gminnym

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

1) współpracę z placówkami leczenia uzależnień, z których korzystają mieszkańcy gminy Gąsawa;
2) prowadzenie i finansowanie działalności punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin w celu motywowania do podjęcia psychoterapii w placówkach lecznictwa odwykowego, kierowanie na leczenie specjalistyczne;
3) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym dla osób uzależnionych i członków ich rodzin;
4) prowadzenie i finansowanie telefonu zaufania dla osób uzależnionych i ich rodzin.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, poprzez:

1) współdziałanie ze strukturami policji, pomocy społecznej, sądem, kuratorami, szkołami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
2) zapewnienie profesjonalnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom wychowującym się w rodzinach gdzie występuje problem alkoholowy oraz ich rodzinom;
3) dofinansowanie czasu wolnego oraz zajęć sportowych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

1) prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
2) współfinansowanie konkursów z zakresu profilaktyki i promowania zdrowego stylu życia;
3) włączanie się w ogólnopolskie i społeczne kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
4) współorganizowanie i współfinansowanie lokalnych imprez i programów sportowych oraz rozrywkowych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży;
5) współpraca w zakresie realizacji zadań z policją, szkołami, przedszkolem oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez współpracę ze stowarzyszeniami wsi działającymi na terenie gminy Gąsawa oraz organizacjami sportowymi i kulturalno-oświatowymi w zakresie realizacji zajęć profilaktyczno - edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin.

5. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej poprzez dofinansowanie zajęć prowadzonych w ramach Klubu Integracji Społecznej i udzielanie poradnictwa prawnego, skierowanych w stosunku do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, przede wszystkim z uwagi na szkodliwość picia alkoholu.

Rozdział 4.
Przeciwdziałanie narkomanii

1. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii określa między innymi tryb i zasady postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii oraz zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa dotyczącego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

2. Działania w zakresie przeciwdziałaniu narkomanii mają na celu:

1) wspieranie w działalności środowiskowej wzajemnej pomocy osób z problemami narkomanii oraz stowarzyszeń prowadzących programy profilaktyczne i naprawcze;

2) wspieranie inicjatyw na rzecz organizowania i realizacji programów profilaktycznych w szkołach i świetlicach;

3) zakup literatury, biuletynów, ulotek o tematyce uzależnień z przeznaczeniem dla szkół i świetlic;

4) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem narkomanii organizowanych dla pedagogów szkolnych i pracowników świetlic wiejskich;

5) konsultacje oraz poradnictwo dla osób uzależnionych i współuzależnionych;

6) uczestnictwo w programach profilaktycznych.

3. Adresatami tych działań jest społeczność lokalna, w szczególności dzieci i młodzież w sferze profilaktyki oraz osoby dorosłe w zakresie zwiększania świadomości.

Rozdział 5.
Rola Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Do zadań Komisji należy współdziałanie z innymi organami administracji państwowej i organizacjami społecznymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu leczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, udzielanie pomocy tym osobom, członkom ich rodzin oraz kierowanie, w trybie określonym w przepisach ustawy, na badania dotyczące uzależnienia od alkoholu.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu realizacji wymienionych zadań odbywać będzie posiedzenia w miarę potrzeb.

3. Do zadań Komisji należy kontrola punktów sprzedaży i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i prawa lokalnego. Na rok 2023 zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 4 punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

4. Członkowie Komisji za każdy udział w posiedzeniu, za przeprowadzone kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Gąsawa otrzymają wynagrodzenie w wysokości dwukrotnej diety z tytułu podróży służbowych obowiązującej na terenie kraju. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia jest udział w posiedzeniu lub kontroli potwierdzony podpisem na liście obecności.

Rozdział 6.
Skuteczność realizacji programu

1. Skuteczna realizacja programu wymaga ścisłej współpracy wszystkich instytucji i osób stykających się z problemem alkoholowym i narkotykowym. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie ściśle współpracowała ze szkołami, ośrodkiem pomocy społecznej, policją, służbą zdrowia, kościołem, stowarzyszeniami, instytucjami kultury i innymi instytucjami pozarządowymi.

2. W 2023 roku Komisja skupi się na zapobieganiu powstawania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz udzielaniu pomocy rodzinom dotkniętych problemem narkomanii oraz alkoholizmu poprzez stały kontakt z psychologiem oraz współpracę z poradniami odwykowymi. Szczególnie znaczenie mają działania profilaktyczne i edukacja publiczna, które realizowane będą na terenie szkół w gminie.

3. Objęcie oddziaływaniem profilaktycznym i publicznym tak dużej liczby dzieci i ich rodzin daje nadzieję na zmianę stylu życia wielu rodzin. Działania te wymagają udziału osób kompetentnych, stąd też niezbędna jest współpraca z istniejącymi instytucjami, które fachowo zajmują się rozwiązywaniem tych problemów.

4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest przedsięwzięciem mającym na celu konkretną pomoc uzależnionym i ich rodzinom przy zastosowaniu nowoczesnego podejścia traktującego alkoholizm i narkomanię jako chorobę.

Rozdział 7.
Źródła finansowania

1. Źródłem finansowania Programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Koszty planowanych wydatków na realizację zadań Programu określa harmonogram wydatków stanowiący załącznik do niniejszego Programu.

Harmonogram wydatków Gminnego Programu Profilaktyki Alkoholowej oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok

§ 1. Zwalczanie narkomanii: 10.000,00 zł, w tym:

1) zakup literatury, biuletynów, ulotek związanych z narkomanią dla szkół i świetlic wiejskich: 5.000,00 zł;
2) konsultacje oraz poradnictwo dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz organizowanie programów profilaktycznych w szkołach i dla uczestników świetlic wiejskich: 5.000,00 zł.

§ 2. Przeciwdziałanie alkoholizmowi: 70.000,00 zł, w tym:

1) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych: 10.000,00 zł;
2) organizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz utrzymanie świetlic środowiskowych: 9.000,00 zł;
3) organizacja czasu wolnego oraz zajęć sportowych dla dzieci z rodzin zagrożonych uzależnieniami, a także dofinansowanie spektakli, konkursów oraz kampanii związanych z tematyką uzależnień i profilaktyki organizowanych przez placówki oświatowe i kulturalne: 42.710,00 zł;
4) dofinansowanie telefonu zaufania „Niebieska linia”: 290,00 zł;
5) koszty związane z badaniem osób uzależnionych w stosunku do których wszczęto postępowanie (w tym: badania psychologiczne i psychiatryczne osób uzależnionych): 3.000,00 zł;
6) utrzymanie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: 5.000,00 zł;

§ 3. Plan dochodów w budżecie Gminy Gąsawa z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na 2023 rok wynosi 79.000,00 zł z przeznaczeniem na realizację zadań zawartych w harmonogramie.

Kwoty zaproponowane na poszczególne zadania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2023 są odzwierciedleniem planowanych wpływów z tytułu pobranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W miarę posiadanych środków może nastąpić poszerzenie bądź zmniejszenie zadań, jak również koszty ich realizacji mogą ulec zmianie.